

forum for
natur og
friluftsliv
nordland

Fauske 7. juli 2014

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

Tilleggsuttalelse etter befaring fire omsøkte småkraftverk i Sulitjelma, Fauske kommune.

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 22 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

NVE arrangerte befaring av fire omsøkte småkraftverk (av en pakke på sju småkraftverk) i Fauske den 17.-19. juni 2014. Følgende utbyggingsprosjekt ble befart:

- Tverramo kraftverk (17. juni)
- Laksåga kraftverk (18. juni)
- Sjønstå kraftverk (19. juni)
- Valffarjohka kraftverk (19. juni)

Befaringene ble gjennomført på en god måte der alle fikk mulighet til å komme med innspill og utdype høringsuttalelsene. En befaring kan gi et bedre inntrykk av omfanget av inngrepene, noe som igjen vil gi et bedre grunnlag for vurdering av det enkelte tiltaket og samlet belastning på de ulike tema som kan bli berørt.

FNF Nordland vurderer det dit hen at alle prosjektene vil ha negative konsekvenser for natur og friluftsliv, men av ulikt omfang. Mange av de gamle, eksisterende kraftutbyggingene har vært samfunnsmessig nødvendig, men konsekvensene har vært tap av store natur- og friluftslivsverdier. Og til tross for et strengere regelverk og bedre metoder for en mer skånsom utbygging, ser vi at mange småkraftverk som blir bygd i dag medfører større inngrep en først antatt. Restverdier skal etter lovverket (jfr. Naturmangfoldloven) gis høyere verdi og det skal utøves varsomhet med å tillate nye inngrep.

FNF Nordland deltok på alle befaringene og har følgende tilleggsuttalelse til disse:

Tverramo kraftverk (befart 17.juni 2014)

FNF Nordland mener utbyggingsprosjektet vil medføre mye inngrep og arealbeslag gjennom vegbygging og rørtrase. Vi mener også at området har et godt potensial for allment friluftsliv, men at bruken i stor grad er lokal og av hytteeiere.

FNF Nordland er trygg på at NVE vil i et senere vedtak vektlegger den samlede belastningen naturtypene som er påvist, inkludert friluftsliv, landskap og reindrift.

Laksåga kraftverk (befart 18.juni 2014)

FNF Nordland mener berørt strekning har mange opplevelseskvaliteter og det er ikke så mange inngrep i området (Norddalen) bortsett fra anleggsveien og et par hytter som lå delvis skjult ved Nedrevannet. Selv om bruken i stor grad er lokal og at tilgjengeligheten for allmennheten er begrenset, ble det likevel opplyst om at folk kan ferdes over fjellene fra Fauske og inn til Nedrevatnet for blant annet å fiske. Planlagt sperredam (overløpsterskel) i utløpet av Nedrevatnet vil komme i konflikt med landskap/friluftsliv fordi den blir bred dersom den ikke plasseres lengre inn i kløfta, noe som ville skjult terskelen bedre. Ellers er det isolert sett konfliktdempende at eksisterende anleggsvei kan benyttes mest mulig.

40 % av nedbørsfeltet er overført til Siso-utbyggingen og FNF Nordland mener at områdets landskaps- og naturverdier og kvaliteter er som *restverdi* å betrakte og restverdier skal gis høyere verdi. Mangfoldet og vanntilknyttete/fuktighetskrevene flora og fauna må forventes og ha blitt redusert etter overføringen det gjelder også tre berørte fossefall. Den øverste fossen hadde mye fossesprøyt og fuktig klima med en godt utviklet fosseeng. Redusert vannføring vil redusere fuktigheten og påvirke fosseenga negativt. NVE må følgelig vurdere omfanget av dette og den samlede belastningen på naturtypen og naturmangfoldet.

Det er positivt at NVE har et godt fokus på anadrom fisk og eventuelle påvirkninger på gyte- og oppvekstområder. Spørsmål eller usikkerheter knyttet til påvirkninger, eksempelvis ved plassering av avløp, må utredes og belyses slik at vedtak fattes på et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag.

Når det gjelder overføringen av Stortverråga mener FNF Nordland at det er et prosjekt som vil bidra til å øke belastningen på naturmangfoldet betraktelig (bl.a. påvirke flommarkskog og redusert fuktighet i gråor-heggeskogen), i tillegg er den planlagte overføringen i potensiell konflikt med landskap og reindrift (rørtrase).

Sjønstå kraftverk (befart 19.juni 2014)

Sjønståelva, og omsøkt utbyggingsstrekning er svært berørt av tidligere inngrep. Det omsøkte prosjektet må derfor vurderes ut i fra de tidligere inngrepene og i hvilken grad det vil øke den samlede belastningen på de resterende natur- og opplevelsesverdiene. Det er et faktum at her er det verdier som har gått tapt eller marginalisert som følge av tidligere inngrep.

Resultatene fra fiskeundersøkelsene ga vassdraget liten verdi for fisk, men det har jo ikke alltid vært slik for i Sjønståelva og berørt strekning var det en gang et godt laksefiske. I saksbehandlingen må dette legges til grunn. Ved en eventuell konsesjon skal det pålegges tilstrekkelig minstevannsføring for å bevare restverdiene og en fiskebestand som trolig er redusert som følge av tidligere inngrep.

Når det gjelder fremkommelighet til Sjønstå Gård ble dette godt belyst under befaringen og FNF Nordland har ikke kommentarer utover at det er konfliktdempende at det i drifts- og anleggsperiode kan brukes eksisterende veg og infrastruktur, så fremt det planlegges på en måte som ikke hindrer ferdsel eller påvirke naturopplevelsen negativt. Etter vår mening er prosjektet, isolert sett, det minst konfliktfylte i søknadspakken.

Valffarjohka kraftverk (befart 19.juni 2014)

Det omsøkte tiltaket vil berøre et viktig og lett tilgjengelig friluftslivsområde og det hersker ingen tvil om et inngrep vil påvirke friluftslivet negativt, særlig i anleggsfasen. Nedre berørt strekning er i nærhet til et område med eksisterende inngrep og infrastruktur fra før samt massedeponi, og det kan være konfliktdempende, men det skal også gjøres en vurdering i fra den samlede belastningen på friluftsliv. Konfliktnivået øker desto nærmere planlagt inntak man kommer. Ellers er det et vassdrag med lite vannføring og relativt lite kraftproduksjon når man ser det i sammenheng med de andre utbyggingene i området. Behovet for denne krafta fra Sulitjelma skal vurderes opp mot den samlede belastningen på friluftsliv, naturverdier, landskap og reindrift.

For FNF Nordland

Erling Solvang
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Daglig leder

Kopi (per e-post) til:

Fauske kommune
Nordland fylkeskommune
Salten Friluftsråd
Fylkesmannen i Nordland v/ Miljøvernadv og Reindrift
Sametinget
Friluftslivets Fellesorganisasjon

